

Åtgärds katalog 2017-2020

BILAGA 1 TILL MILJÖPLAN FÖR LIDKÖPINGS KOMMUN

Åtgärder för ett hållbart Lidköping

I miljöplan för Lidköpings kommun anges ett antal mål och viljeinriktningar som stakar ut riktningen för vårt miljöarbete framöver. Miljöplanens föreslagna mål och viljeinriktningar visar också på nödvändiga vägval om vi vill växa som kommun samtidigt som vi ska behålla de värden som skapar en sund livsmiljö och god livskvalitet för våra kommuninvånare. För att ytterligare förbättra vår livsmiljö och livskvalitet krävs en rad åtgärder. Genom en smartare energianvändning och mer hållbar konsumtion ska vi minska vår klimatpåverkan. Vi ska ta vara på och förstärka de tjänster som naturen ger oss och ta bättre vara på våra naturresurser och använda dem där de gör mest nytta.

I Åtgärds katalog 2017-2020 ges en rad förslag på åtgärder som bidrar till att vi närmar oss de långsiktiga målen och viljeinriktningarna i miljöplanen. I vissa fall är åtgärdsförslagen hämtade från andra planer som tidigare har antagits politiskt av kommunfullmäktige eller någon nämnd. Andra förslag har kommit ur dialogen som varit i samband med att miljöplanen har tagits fram. Det är upp till varje förvaltning och bolag att värdera förslagen i åtgärds katalogen och ta ställning till hur de på bästa sätt kan bidra till att intentionerna i miljöplanen förverkligas. Frågor kring finansiering av åtgärderna behandlas i den ordinarie processen som förs varje år inom ramen för strategisk plan och budget.

Sund livsmiljö

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Hantera farliga ämnen på ett miljöriktigt sätt.

Minimera halten av hälsoskadliga ämnen i luften i Lidköping.

Se till att det finns god tillgång och bra kvalitet på dricksvatten oavsett om dess ursprung är ett grundvatten eller ytvatten.

Möjliggöra att färdas till fots, cykel och med kollektivtrafik på ett trafiksäkert, tryggt och miljömässigt bra sätt.

Ersätta miljö- och hälsoskadliga ämnena med mindre skadliga ämnen.

Förbättra systemen för att samla in och ta hand om allt farligt avfall.

Arbeta aktivt för att radonhalten i bostäder inte ska överstiga riktvärdet 200 Bq år 2020.

Satsa på att motverka nedskräpningen så att andelen kommuninvånare som är nöjda med renhållningen av parker och allmänna platser ökar.

Mål för geografiska Lidköping

Till 2025 ska den ekologiska och kemiska statusen vara god i våra vattenområden.

Till 2020 ska potentiellt förorenade områden vara identifierade och de med störst risk utredda.

Till 2020 ska kommunens samtliga badplatser uppnå utmärkt badvattenkvalitet enligt badvattendirektivet.

Viljeinriktningar för kommunen som organisation

Se till att kommunens förskolor är kemikaliesmarta.

Minska antalet och byta till mindre miljö- och hälsoskadliga kemikalier i våra verksamheter.

Mål för kommunen som organisation

Åren 2017-2019 ska andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel (kronor) handlat av grossist vara minst 34 procent för hela kommunen.

Minska antalet olika kemikalier i kommunens verksamheter med 50 procent till 2020.

Förslag till åtgärder för sund livsmiljö

<i>(Åtgärder utan rangordning)</i>		Förslag på handläggning
1.	Revidera riktlinjer för hållbart byggande inkludera grönstråk och ekosystemtjänster.	<i>Samhällsbyggnad</i>
2.	Utöka cykelnätet inom staden och mellan tätorterna.	<i>Samhällsbyggnad</i>
3.	I samarbete med länsstyrelsen, markägare och andra intressenter stötta arbetet med att få bort vandringshinder i vattendrag.	<i>Samhällsbyggnad</i>
4.	Utbyggnad av kommunala VA-nätet för att minska risken för försämrat dricksvatten ute på landsbygden samt minska utsläpp från enskilda avloppsanläggningar och därmed minska näringsläckage och risken för övergödning av vattendrag.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
5.	I samarbete med Länsstyrelsen, markägare och andra intressenter minska risken för utlakning av farliga ämnen från historiska markföreningar.	<i>Samhällsbyggnad</i>
6.	I samarbete med länsstyrelsen, markägare och sakägare minska påverkan från lantbruk genom förändrat brukande av mark nära vattendrag.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
7.	Fortsatt utbyggnad av bredband för att underlätta för medborgare att kunna kommunicera och arbeta hemifrån samt minska behovet av transporter.	<i>Teknisk Service</i>
8.	Utreda behovet av ytterligare skydd av enskilda vattentäkter som försörjer fler än 50 personer, producerar mer än 10 kubikmeter per dygn eller försörjer kommersiella verksamheter.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service</i>
9.	I planarbetet förstärka gröna och blå stråk samt dagvattenhantering.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service</i>
10.	Identifiera förorenade områden i kommunen och utred de områden med störst risk.	<i>Samhällsbyggnad</i>
11.	Genomför informationskampanjer för att minska miljöpåverkan, till exempel om båtbotentvätt, fordonstvätt, latrintömning, nedskräpning, invasiva arter, fettavskiljare, oljeavskiljare och hushållskemikalier.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service</i>
12.	Skapa en pedagogisk anläggning i anslutning till det planerade nya reningsverket.	<i>Teknisk Service</i>
13.	Informera om vattnets kretslopp och hur kommuninvånarnas beteende påverkar reningsverk och recipienter.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
14.	Ta fram en strategi och organisation för att minska nedskräpningen.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
15.	Minska näringsläckage och spridning av miljögifter genom krav på miljöfarlig verksamhet och enskilda hushåll.	<i>Samhällsbyggnad</i>
16.	Ställa krav på miljöfarliga verksamheters kemikaliehantering, riskbedömning och genom substitutionsprincipen påskynda arbetet med utfasning av farliga kemikalier.	<i>Samhällsbyggnad</i>
17.	Inventera förekomst av PCB i byggnader och ställa krav på sanering där PCB finns i stora mängder.	<i>Samhällsbyggnad</i>
18.	Inventera förekomst av radon i flerbostadshus och ställa krav på radonsänkande åtgärder där det behövs.	<i>Samhällsbyggnad</i>
19.	Uppmuntra till provtagning av enskilda vattentäkter.	<i>Samhällsbyggnad</i>
20.	Möjliggöra latrintömning för båtar.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service</i>
21.	Ta fram beredskapsplan för extremt höga vattenstånd i Vätern och dess tillflöden med uppdaterad information om VA-nätet och eventuella föroreningar i mark, samt risker med sjöfart i Kinnevikens.	<i>Samhällsbyggnad, Teknisk Service, Kommunstyrelsens verksamheter, Räddningstjänsten</i>
22.	Fastställa vattenskyddsområde för ytvattentäkten i Kinnevikens.	<i>Teknisk Service</i>
23.	Inventera källor till försämrad badvattenkvalitet vid regn och ta fram åtgärdsplan för att förbättra badvattenkvaliteten vid Filsbäck och Sandbäckens badplatser.	<i>Samhällsbyggnad</i>
24.	Genomföra projektet kemikaliesmart förskola.	<i>Intern Service, Kommunstyrelsens verksamheter, Barn & Skola, Samhällsbyggnad</i>
25.	Öka andelen upphandlade ekologiska och Fairtrade-produkter i kommunen.	<i>Intern Service (Kommunstyrelsens verksamheter/Upphandling)</i>

*Åtgärdsförslaget sammanfaller med åtgärder i Lidköpings kommuns naturvårdsprogram

26.	Fortsätta arbetet med hållbara måltider.	<i>Intern Service</i>
27.	Fortsätta arbetet med att laga mat ännu mer från grunden.	<i>Intern Service</i>
28.	Möjliggöra samordnad mottagning för lokalproducerade livsmedel.	<i>Intern Service</i>
29.	Påskynda arbetet med utfasning av farliga kemikalier genom att aktivt arbeta med riskbedömningar i Kemikaliestödsystemet EcoOnline och substitutionsprincipen.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
30.	Ta fram rutin för en förbättrad vinterväghållning för cyklister med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt.	<i>Samhällsbyggnad</i>
31.	Utveckla samarbeten med högskolor/universitet och näringslivet för att främja teknikutveckling inom miljöområdet.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
32.	Driva projekt för hållbar livsstil.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
33.	Utveckla former för dialog med kommuninvånarna.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
34.	Ta fram åtgärdsprogram för att minska läckage av närsalter till vattendrag och Väner samt gör utvärdering av resultat av genomförda åtgärder.	<i>Samhällsbyggnad</i>

Minskad klimatpåverkan

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Hållbart boende

Bygga så hållbart och energieffektivt som möjligt.
Satsa på förnybar el genom lokal elproduktion och/eller "gröna elavtal".

Förbättra klimatskal hos befintliga bostäder och använda bästa möjliga teknik för att få ner elanvändningen.

Hållbara transporter

Satsa på alternativa drivmedel. Fossila bränslen ska fhasas ut.
Satsa på att öka andelen gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafikåkande.
Främja gemensamhetslösningar som minskar behovet av egen bil.

Planera nya bostadsområden så att det finns alternativ till resor med egen bil.

Arbeta för minskade godstransporter på väg.

Hållbar konsumtion

Öka andelen klimatsmart och hälsosam mat.
Minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan.
Satsa på en cirkulär ekonomi, det vill säga fler system för att "ägodela", köpa begagnat, reparera, låna eller hyra konsumtionsvaror.

Minska antalet långväga flygresor genom att exempelvis synliggöra attraktivt semestrande på närmare håll och verka för etablering och utnyttjande av plattformar för resfria möten.

Mål för geografiska Lidköping

År 2020 ska koldioxidutsläppen ha minskat med 40 procent jämfört med 1990.

År 2045 ska Lidköping inte längre ha några nettoutsläpp av koldioxid till atmosfären.

År 2020 ska användningen av köpt el per invånare ha minskat med 20 procent jämfört med 2008.

År 2020 ska användningen av köpt energi per invånare ha minskat med 20 procent jämfört med 2008.

År 2050 ska energianvändningen per areaenhet i byggnader ha minskat med 50 procent jämfört med 1995.

År 2020 ska det produceras minst 1000 MWh solenergi inom kommunens gränser.

År 2020 ska utsläppen av växthusgaser från jordbruket ha minskat med 10 procent jämfört med 2010.

År 2020 ska elanvändningen inom industrin ha minskat med 20 procent jämfört med 2008.

År 2020 ska utsläppen av koldioxid från fossila bränslen ha minskat med 30 procent jämfört med 2010.

År 2030 ska fordonsflottan i Lidköping vara oberoende av fossila bränslen.

År 2025 ska 25 procent av den el som används inom kommungränsen produceras av vindkraftverk i Lidköping.

År 2020 används en stor del av den energipotential som finns inom jordbruket och inom skogsnäringen till produktion av värme eller till drivmedel.

År 2020 ska andelen som går, cyklar eller åker kollektivt för resor under 10 kilometer öka med minst 30 procent jämfört med 2014.

Viljeinriktningar för kommunen som organisation

Hållbara byggnader

Fortsätta att renovera och energiförbättra de äldre befintliga byggnaderna.

Optimera ytorna och nyproducera så hållbart det går utifrån både ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Hållbara transporter

Fortsätta att fasa ut de fossila drivmedlen som kommunens egna fordon använder.

Optimera vår fordonsflotta både till antal fordon och storlek på dessa.

Fortsätta arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan från såväl våra tjänsteresor som de kommunanställdas resor till och från arbetet.

Hållbar energi

Fortsätta installera solceller på lämpliga kommunala fastigheter.

Främja förnybar energiproduktion på alla sätt vi kan.

Hållbara måltider

Fortsätta att minska andelen livsmedel med hög klimatpåverkan.

Minska matsvinnet i alla led som går påverka.

Mål för kommunen som organisation

År 2020 ska energianvändningen per uppvärmd ytenhet i de bostäder och lokaler som förvaltas av kommunen, eller av kommunala bolag, ha minskat med 30 procent jämfört med 1995.

Elanvändningen i kommunens lokaler, räknat per ytenhet, ska ha minskat med 20 procent fram till 2020 jämfört med 2008.

Fram till 2020 ska idrottsanläggningarna, betraktade som en enhet, vara 20 procent energieffektivare än 2008.

År 2020 ska energianvändningen per gatulampa vara 30 procent mindre än 2008.

År 2025 ska det gå åt 20 procent mindre energi per renad volym vatten hos vattenverken och reningsverken jämfört med 2008.

År 2020 ska Lidköpings kommun äga anläggningar som producerar minst 600 MWh solenergi.

År 2020 har kommunen en fossilbränslefri fordonsflotta.

Förslag till åtgärder för minskad klimatpåverkan

<i>(Åtgärder utan rangordning)</i>		Förslag på handläggning
1.	Erbjuda allmän energirådgivning till privatpersoner och mindre företag.	<i>Samhällsbyggnad</i>
2.	Ta fram hållbara bygganvisningar vid exploatering av nya bostadsområden.	<i>Samhällsbyggnad</i>
3.	Underlätta för solcellsinstallationer genom förenklad bygglovshandläggning.	<i>Samhällsbyggnad</i>
4.	Bevaka möjligheten att ställa högre byggkrav än myndigheternas vid markanvisning.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
5.	Fortsätta arbeta med hållbara resor för att åstadkomma beteendeförändringar som exempelvis att få fler att cykla, gå eller åka kollektivt.	<i>Samhällsbyggnad</i>
6.	Utbilda barn och ungdomar i begreppet "klimatsmart mat".	<i>Utbildning, Barn & Skola, Intern Service</i>
7.	Samverka med näringslivet kring utbyggnad av laddinfrastruktur.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
8.	Medverka och vara drivande i diskussionen om utvecklingen av Vänersjöfarten och Kinnekullebanan.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
9.	Samverka med andra kommuner och intressenter för att på så sätt kunna påverka beslut kring "Slussutredningen".	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
10.	Driva projekt för beteendeförändringar hos allmänheten och näringslivet vad gäller klimatavtryck.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
11.	Minska utsläppen av växthusgaser från lantbruket genom rådgivning.	<i>Samhällsbyggnad</i>
12.	Stimulera till att bilpooler kan startas.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter, AB Bostäder</i>
13.	Begränsa användande av privat bil i kommunal tjänst.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
14.	Undersöka möjligheten att producera biokol av avloppsslam.	<i>Teknisk Service</i>
15.	Effektivisera energianvändningen i den allmänna VA-försörjningen.	<i>Teknisk Service</i>
16.	Verka för en ökad användning av elbilar och elcyklar.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
17.	Utföra förstudier av lämpliga objekt för solesinstallationer på kommunala fastigheter.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
18.	Arbeta för en ökad elproduktion i Lidköpings Värmeverk.	<i>Lidköpings Värmeverk</i>
19.	Arbeta för en mindre andel fossilt innehåll i avfallet till förbränning.	<i>Lidköpings Värmeverk</i>
20.	Fortsätta arbetet med hållbara transporter för de kommunanställda.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
21.	Undersöka möjligheter för en större solcellspark.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
22.	Undersöka möjligheterna för HVO-tankning för kommunens egna fordon utanför centralorten.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>
23.	Arbeta för ökad användning av system för resfria möten för kommunens anställda.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>
24.	Minska klimatpåverkan från konsumtionen av livsmedel i kommunens verksamheter.	<i>Intern Service</i>
25.	Arbeta med brukarbeteende i kommunens fastigheter för att ytterligare få ner användandet av energi.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
26.	Se över kommunens fastigheter i samband med renovering och ombyggnad för att hitta så kallade helhetslösningar på energiområdet och på så vis göra fastigheterna mer energieffektiva.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>
27.	Lägga in ytterligare kommunala fastighetsobjekt i det överordnade styr- och övervakningssystemet för att driftoptimera.	<i>Intern Service</i>
28.	Ta hänsyn till miljöarbetet redan i projekteringsstadiet vid nybyggnad av kommunens kök, avseende energianvändning, återvinning och omhändertagande av överproduktion.	<i>Intern Service</i>
29.	Välja miljövänligt material med lång hållbarhet och litet underhållsbehov vid kommunal byggnation.	<i>Kultur & Fritid, AB Bostäder, Intern Service, Näringslivsfastigheter</i>

Hållbar resursanvändning

Viljeinriktningar för geografiska Lidköping

Låta avfallstrappan genomsyra vår resursanvändning.
Främja insamling av organiskt avfall från verksamheter såsom storkök, restauranger och butiker för biologisk

behandling så att växtnäring och energi tas till vara.
Främja kretsloppslösningar och resurseffektivitet vid byggnation av nytt reningsverk.

Mål för geografiska Lidköping

År 2020 ska andelen avfall som samlas in för återvinning, inklusive biologisk behandling, vara minst 45 procent.

År 2020 ska minst 50 procent av matavfallet från hushåll sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas till vara.

Senast 2025 ska fosfor i slammet från Lidköpings avloppsreningsverk tas tillvara och återförs som växtnäring till produktiv mark utan att detta medför en exponering för föroreningar som riskerar att vara skadliga för människor eller miljö.

Förslag till åtgärder för hållbar resursanvändning

(Åtgärder utan rangordning)

	Förslag på handläggning
1. Anordna kretsloppsvecka.	<i>Teknisk Service, Kultur & Fritid</i>
2. Införa nytt insamlingssystem för hushållsavfall.	<i>Teknisk Service i samverkan med övriga förvaltningar och bolag</i>
3. Förbättra källsorteringsmöjligheter i offentlig miljö.	<i>Teknisk Service, Samhällsbyggnad</i>
4. Utbilda i hållbar resursanvändning.	<i>Teknisk Service, Utbildning, Kultur & Fritid, Barn & Skola</i>
5. Öka kommunikationen med kommuninvånarna kring hållbar resursanvändning.	<i>Teknisk Service i samverkan med övriga förvaltningar och bolag</i>
6. Återbruka industrimark, exploatera för nybyggnation och parkmark.	<i>Samhällsbyggnad</i>
7. Arbeta för mer återbruk inom kommunens organisation.	<i>Social & Arbetsmarknad</i>
8. Utveckla slamhanteringen från avloppsreningsverk för att möjliggöra näringsåterföring till produktiv mark.	<i>Teknisk Service</i>
9. Förbättra avfallshanteringen i kommunens verksamheter.	<i>Alla kommunala förvaltningar och bolag</i>

Naturens tjänster

Viljeriktningar för geografiska Lidköping

Främja ekosystemtjänster i staden och på landsbygden.
Skapa en sammanhängande grön- och vattenstruktur.
Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att det främjar biologisk mångfald i staden och på landsbygden.
Skapa attraktiva naturområden och vattenleder för friluftsliv, rekreation och avkoppling.
Bedriva kommunens eget skogsbruk hållbart där sociala värden och naturvärden har högre prioritet än virkesproduktion och ekonomisk avkastning.

Verka för ett långsiktigt bevarande av och förbättrad tillgänglighet till värdefulla naturområden.

Arbeta för en mer anpassad vattenreglering av Väneren som motverkar igenväxning av stränderna och skärgården.

Undvika negativa störningar i känsliga naturområden.

Mål för geografiska Lidköping

År 2020 ska andelen invånare i tätorterna som har tillgång till grönområden inom 300 meter från sin bostad ha ökat till 75 procent.

Senast 2018 ska förekomsten av ekosystemtjänster vara analyserad på 80 procent av kommunens gröna infrastruktur.

År 2020 ska antalet restaurerade områden med värdefulla naturtyper ha ökat (till exempel våtmarker, sandstränder, rinnande vattendrag, betesmarker och slätterängar).

Förslag till åtgärder för naturens tjänster

<i>(Åtgärder utan rangordning)</i>		Förslag på handläggning
1.	Ta fram en plan för restaurering och anläggande av våtmarker i kommunen till förmån för omhändertagande av dagvatten, vattenrening, biologisk mångfald, friluftsliv och turism.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
2.	Anlägga och restaurera minst en våtmark under åtgärdsperioden.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
3.	Ta fram en plan för hur naturvärdena och ekosystemtjänsterna i Lidan, Flian, Öredalsån, Filsbäcken och deras biflödens raviner bibehålls, utvecklas och restaureras.	<i>Samhällsbyggnad</i>
4.	Åtgärda minst två vandringshinder i vattendrag under åtgärdsperioden.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
5.	Medverka i och stötta åtgärdsprogram för fiskarten asp i Väneren samt i Lidan och Flians åsystem för att skapa förutsättningar för aspen att överleva som art.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
6.	Verka för en långsiktig lösning för att hejda igenväxningen av fågelskär och stränder vid Väneren via nätverk med andra myndigheter.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
7.	Ta fram en plan för restaurering av igenväxta Vänerstränder med hänsyn till biologisk mångfald och friluftsliv.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
8.	Restaurera minst tre sandstränder under åtgärdsperioden.	<i>Samhällsbyggnad</i>
9.	Ta fram en strategi för den gröna infrastrukturen i kommunen.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
10.	Biotopkartera kommunens grönstruktur för att få en dokumentation av viktiga funktioner och ekosystemtjänster.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
11.	Ta fram en bristanalys över kommunens tätorter gällande tillgång till bostadsnära grönområden inom 300 meter från bostaden.	<i>Samhällsbyggnad</i>
12.	Ta fram en plan för skydd av värdefull natur som långsiktigt ska bevaras.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
13.	Ta fram skötselplaner för bostadsnära, skolnära och tätortsnära natur.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
14.	Säkerställa Englandsnycklarnas överlevnad i kommunen.	<i>Samhällsbyggnad</i>
15.	Ta fram en plan för ängs-hagmarker och strandängar som ska skötas med slätter/hävd och skapa en plattform som underlättar kontakten mellan brukare och markägare.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
16.	Frihugga minst 100 värdefulla och potentiellt värdefulla träd på kommunal mark.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
17.	Arbeta för att nya målpunkter för friluftsliv och turism skapas på Kållandsö och utefter Vänerslingen.*	<i>Samhällsbyggnad, Kultur & Fritid</i>
18.	Värna och utveckla skolskogar ur ett ekosystemtjänst- och pedagogiskt perspektiv.*	<i>Samhällsbyggnad, Kultur & fritid, Barn & Skola</i>
19.	Synliggöra värdet av god vattenstatus och dess ekosystemtjänster.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
20.	Skydda hotade och skyddsvärda arter inom kommunen.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
21.	Samordna kulturmiljöintressen, vattenstatus och vattenfrågor när de sammanfaller.	<i>Samhällsbyggnad, Kultur & Fritid</i>
22.	Inventera vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer vid vägpassager, fördämningar etc.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
23.	Kartlägga och skydda viktiga uppväxtområden och lekrområden för fisk.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
24.	Ta fram en plan för restaurering av naturliga vattendrag.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
25.	Ta fram nya riktlinjer för skogsbruket enligt ny viljeinriktning.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
26.	Ta fram skötselplaner för kommunens natur- och tätortsmiljöer.*	<i>Samhällsbyggnad</i>
27.	Utreda förutsättningar för stadsodlingar.	<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>

*Åtgärdsförslaget sammanfaller med åtgärder i Lidköpings kommuns naturvårdsprogram

Kommunen som föregångare

Övergripande viljeinriktning för kommunens miljöarbete

Åstadkomma ständiga miljöförbättringar i samtliga verksamheter genom miljöledningssystemet.

Viljeriktningar för uppvärmning och elanvändning

Fortsätta att renovera och energiförbättra de äldre befintliga byggnaderna.

Optimera ytorna och nyproducera så hållbart det går utifrån både ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Fortsätta att installera solceller på lämpliga kommunala fastigheter.

Främja förnybar energiproduktion på alla sätt vi kan.

Mål för uppvärmning och elanvändning

År 2020 ska energianvändningen per uppvärmd ytenhet i de bostäder och lokaler som förvaltas av kommunen, eller av kommunala bolag, ha minskat med 30 procent jämfört med 1995.

Elanvändningen i kommunens lokaler, räknat per ytenhet, ska ha minskat med 20 procent fram till 2020 jämfört med 2008.

Fram till 2020 ska idrottsanläggningarna, betraktade som en enhet, vara 20 procent energieffektivare än 2008.

År 2020 ska energianvändningen per gatulampa vara 30 procent mindre än 2008.

År 2025 ska det åtgå 20 procent mindre energi per renad volym vatten hos vattenverken och reningsverken jämfört med 2008.

År 2020 ska Lidköpings kommun äga anläggningar som producerar minst 600 MWh solenergi.

Viljeriktningar för transporter

Fortsätta utfasningen av de fossila drivmedlen som kommunens egna fordon använder

Optimera vår fordonsflotta, både antal fordon och storlek på dessa.

Fortsätta det aktiva arbetet med att minska klimatpåverkan från såväl våra tjänsteresor som de kommunanställdas resor till och från arbete.

Mål för transporter

År 2020 har kommunen en fossilbränslefri fordonsflotta.

Viljeriktningar för kemikaliehantering

Se till att kommunens förskolor är kemikaliesmarta.

Byta till mindre miljö- och hälsoskadliga kemikalier i våra verksamheter.

Mål för kemikaliehantering

Minska antalet olika kemikalier i kommunens verksamheter med 25 procent till 2020.

Viljeriktningar för avfallshantering

Låta avfallstrappan genomsyra vår resursanvändning.

Minska matsvinnet i alla led som går att påverka.

Vara ett föredöme när det gäller avfallssortering och återvinning i verksamheterna.

Viljeinriktningar för samhällsplanering

Planera samhället och bygg långsiktigt hållbart.

Bedriva kommunens eget skogsbruk hållbart där sociala värden och naturvärden har högre prioritet än virkesproduktion och ekonomisk avkastning.

Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att det främjar biologisk mångfald och rekreation i staden och på landsbygden.

Överväga kompensation när miljöer med viktiga ekosystemtjänster tas i anspråk för exploatering.

Mål för samhällsplanering

År 2020 ska det finnas skötselplaner för 50 procent av kommunens natur- och tätortsmiljöer så att de sköts så att den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna i staden och på landsbygden gynnas.

Viljeinriktningar för utbildning och kommunikation

Göra kommunens miljöarbete mer synligt och driva det i dialog med kommuninvånarna.

Öka kommunanställdas nöjdhet med miljöarbetet avseende delaktighet, påverkansmöjlighet och information.

Uppmuntra kommuninvånarna att leva mer hållbart genom att kommunicera och göra det enklare.

Viljeinriktningar för upphandling

Ställa krav enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier vid upphandlingar och avrop enligt avtal.

Fortsätta att minska andelen livsmedel med hög klimatpåverkan.

Skapa rutiner som gör det enklare att avropa miljöanpassade varor.

Mål för upphandling

Åren 2017-2019 ska andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel (kronor) handlat av grossist vara minst 34 procent för hela kommunen .

Lidköpings kommun
531 88 Lidköping
0510-77 00 00
www.lidkoping.se

 LIDKÖPING
VID VÄNERN